

JUBILEJ REPRESALIJA

25 GODINA PONTIFIKATA PAPE WOJTYŁE
VIĐENIH NA DRUGAČIJI NAČIN

DOSSIER DOSSIER DOSSIER DOSSIER DOSSIER DOSSIER DOSSIE

AGENZIA ADISTA

ROMA MMIII

**JUBILEJ REPRESALIJA:
25 godina pontifikata pape Wojtyle
viđenih na drugačiji način**

Zagreb, 2008.

Naslov izvornika:

**IL GIUBILEO DEI REPRESSI:
I 25 anni del pontificato di papa Wojtyla
visti da un' altra parte**

Roma, 2003

Izdanje Adistinog Dossieria osmislili su simpatizeri IMWAC-a (Međunarodnog pokreta Mi smo Crkva) u Hrvatskoj. (we.are.church.hr@gmail.com)

Prvo digitalno izdanje na hrvatski: ožujak 2008.

**Izrada naslovnice i obrada teksta:
Web – tvornica (www.web-tvornica.com)**

© Ovaj digitalni dokumenat vlasništvo je ADISTE, talijanske Agencije za štampu iz Rima (www.adistaonline.com) koja ga je stavila besplatno na raspolaganje, te ovlastila i preporučila njegovo daljnje nekomercijalno širenje i umnožavnje.

Izvorni tekst na talijanskom i engleskom jeziku dostupan je na gore navedenoj adresi.

*Znanim i neznanim žrtvama klerikalizma
u Hrvatskoj.*

Simpatizeri Međunarodnog pokreta Mi smo Crkva

“Nekoga će budućeg dana pošteni povjesničar imati što gorkoga reći o udjelu Crkve u stvaranju mentaliteta mase, kolektivizma i diktature.”

Merton, Th., *Fede e violenza*, Brescia, 1965.

JUBILEJ REPRESALIJA

**25 godina pontifikata pape Wojtyle
viđenih na drugačiji način**

Agencija ADISTA

Sadržaj

Predgovor hrvatskom digitalnom izdanju	6
1978 – 2003: Godina za godinom, ime za imenom...	10
IMENOVANJE BISKUPA, jedan instrumenat više da bi se normalizirala koncilna Crkva. Latinskoamerički primjer	27
Reci koga da proglasim svetim... Osvrt na kanonizacije i beatifikacije pape Wojtyła	29

PREDGOVOR HRVATSKOM DIGITALNOM IZDANJU

Ovaj **dossier represivnih mjera** Ivana Pavla II. načinila je talijanska **Agencija za štampu - Adista** koja se punih četrdeset godina bavi proučavanjem religiozne stvarnosti katoličkog svijeta.

Mislit će netko, ali pogrešno, da je ovdje izloženi sadržaj prikazan selektivno a samim time i zlonamjerno. Ništa se bolje, pretpostavljam, neće govoriti ni o ovom hrvatskom izdanju Adistinog dossiera. Međutim, vrlo je vjerojatno da Adista ni u kom slučaju nije imala namjeru sastaviti spis za kriminologe, nego, ponajprije, za široku masu nekritičkog i neupućenog svijeta, motivirana načelom: kritizirati sve što je za kritiku. Na toj liniji pripremljen je i ovaj prijevod dokumenta na hrvatski jezik.

Wojtylin pontifikat, kako to ističe **prof. Hans Kung**, izrazito je označen proturiječnostima. Dok mu se s jedne strane pripisuju zasluge radi spremnosti dijaloga prema van, istovremeno se uočavaju njegove brojne restrikcije i gušenje slobode unutar same crkve. Te represivne mjere bile su sustavno provođene u djelo od strane **kard. Josepha Ratzingera**, bivšeg prefekta **Kongregacije za nauk vjere** a sadašnjega pape Benedikta XVI. Dossier će to više puta potvrditi navodeći provedbe rimskih restrikcija prema latinskoameričkoj crkvi te govoreći o Ratzingerovoj, više puta ponavljanoj, osudi **teologije oslobođenja**.

Čini se da smo u Hrvatskoj, glede Wojtylinog pontifikata, mogli, i još uvijek možemo, čuti samo najveće pohvale. Ova pretpostavka temelji se na brojnim napisima u štampi, a potvrđuju je i luksuzna izdanja monografija, koje su oduševljeno pozdravljale sve Wojtyline posjete našoj zemlji, veličajući, na taj način (možda nenamjerno ali zasigurno), papinski trijumfalizam i rimski centralizam. Nema sumnje da je takva vrsta propagande, osim što je bila potaknuta komercijalizmom, utemeljena na ideologijama **katoličkog hrvatstva** i **političkog katoličanstva**, čimbenicima neprestano djelatnim u modernoj hrvatskoj povijesti. Ta je propaganda pala na "plodno tlo" velike mase, za kritiku nesposobnih, vjernika. U spletu takvih okolnosti i euforija, kritičko mišljenje, nije imalo gotovo nikakvu šansu za izražavanje, a ponajmanje prostora u medijima.

Sadržaj Adistinog dossiera želi doprinjeti, između ostalog, razvijanju kritičkih pogleda spram Wojtylinog pontifikata koji je obilježen svjetlom i sjenama. To je potrebno tim više što je poznato da se u prvi plan ističu samo pozitivnosti bivšega pape. Popis činjenica koji se donosi, upućuje na daljnje produblјivanje i literaturu. Pa iako je dokumenat, jednim svojim dijelom, okrenut zbilji katoličke crkve u Italiji, on, ipak, ne

ispušta iz vida mnoge ključne općecrkvene probleme koji ne mogu biti vezani za samo jedan prostor.

I doista, kao što će biti vidljivo na stranicama koje slijede, Wojtylina pretkoncilska restauracija ne samo da je blokirala reformni duh II. vatikanskog koncila, nego je, zbog dužine pontifikata, kod mnogih ugasila svaku vjeru u promjene. Posljedica ovakve papine politike dobro je vidljiva te se može nazvati izolacija Katoličke crkve.

Nadam se da će svi koji budu proučavali ove stranice shvatiti da njihov sadržaj nije nikakva "*chronique scandaluese*", što u stvari, prema Velikom Dudenovom Njemačkom riječniku, ne može ni biti historiografija već "zbirka skandaloznih i klevetničkih priča jedne epohe vezane za neki određeni prostor".

Duboko sam uvjeren da ove stranice, osim što izražavaju kritiku wojtilijanske epohe, predstavljaju također zabrinutost svih onih koji bi željeli da kršćanstvo preživi u nadolazećem vremenu.

U Zagrebu, u proljeće 2008.

T. L.

JUBILEJ REPRESALIJA: 25 GODINA PONTIFIKATA PAPE WOJTYLE VIĐENIH NA DRUGAČIJI NAČIN

DOC-1424. RIM-ADISTA. Ušutkivanje nesložnih ili različitih glasova od službene i neslužbene vaticanske politike bila je jedna od karakteristika pontifikata **Ivana Pavla II.** Dug pontifikat – među najdužima u povijesti – naravno da je obilježen svjetlom i sjenama, kako su to u svoje vrijeme naglasili autori koje smo potaknuli da vrednuju kraljevanje pape **Wojtyle** (vidi rubriku „Na ovoj stijeni...“, čiji je sadržaj popisan na kraju ovih redova). Ali, sada, ovdje, želimo dokumentirati samo jedan aspekt ovog pontifikata: i to onaj okarakteriziran crkvenim represalijama koje su direktno poticane od samoga pontifexa ili, pod njegovim mandatom, od strane Rimske kurije: te s tim u vezi i onaj drugi, okarakteriziran restriktivnim interpretacijama zaključaka II vaticanskog sabora.

Odlučili smo se na taj korak jer smatramo da – sudeći barem po onome što trenutno čitamo – nitko nije ušao u ovu problematiku kojom bi logički vrednovao akritičke egzaltacije pontifikata; i jer nas je, iščitavajući Adistine godišnjake od 1978. na ovamo, impresionirao broj vijesti koji dokumentiraju represivne crkvene poteze – poteze koji su uistinu autoritarni – protiv osoba i grupa kadrih, ili ispuniti odabire koji su u suprotnosti sa *željama* rimskog crkvenog *establishmenta*, ili davati otvorenu interpretaciju II vaticanskog koncila, ili sugerirati koherentno primjenjivanje evanđeoske poruke.

Zasigurno, Wojtilyn pontifikat nije mjerljiv samo od poteza „restauracije“ koju je provodio u proteklih 25 godina, ali Wojtyla je također i to, što nije dobro zaboraviti, respektirajući povijest, kojoj su za sada povjereni, od aktualnog pape, jedino zasluge. Neosporne zasluge koje također i Adista poznaje, ali koje ionako nalaze širok prostor u čitavoj štampi.

Naša lista nije iscrpna nego samo indikativna. To je parcijalna „kartografija“, potkrijepljena, jednom od konstanata pontifikata. Zbog lakšeg čitanja, podjelili smo naše istraživanje po godinama, upućujući na brojeve Adiste u kojima se mogu pronaći pojedini događaji. Ovu kartografiju prate dva „dijela“ koji čine evidentnima druge parametre koji „mjere“ dekadentni položaj Ivana Pavla II: izbor biskupa u smislu restauracijskog „normaliziranja“ - emblematična je u tom smislu ofenziva protiv Crkve Oslobođenja u Latinskoj Americi – te politika kanoniziranja i beatifikacija.

NA OVOJ STIJENI...

Podsjetnik za budućnost Crkve

25 godina pontifikata više su nego dovoljni za globalno vrednovanje. Adista je počela sa istraživanjem od prošlog listopada (br. 82/2002): od tada smo publicirali cijelu seriju intervenata, pokrenutu zbog papine „politike“ imajući u vidu službu bližnjemu. U nastavku slijedi popis intervenata.

Vladimir Zelinsky (intervju) „*Ecumenismo: tra Chiesa ortodossa e Chiesa cattolica un passo indietro*“ (Adista n. [82/2002](#))

Giovanni Geracci, „*Mai parole di amore cristiano verso noi omosessuali*“ (Adista n. [82/2002](#))

Giancarlo Zizola, „*Un papato incompiuto*“ (Adista n. [89/2002](#))

Lidia Maggi, „*Ecumenismo, una priorita di questo papato*“ (Adista n. [89/2002](#))

Riccardo Di Segni (intervista), „*Dialogo a piccoli passi, qualcuno falso*“ (Adista n. [7/2003](#))

Carlos Maria Aguirre, „*Collegialita al singolare*“ (Adista n. [7/2003](#))

Massimo Toschi, „*Parole di pace, dottrina di guerra*“ (Adista n. [20/2003](#))

Adel Jabbar, «*Religioni in dialogo per un ethos comune*» (Adista n. [28/2003](#))

Filippo Gentiloni, «*Il pulpito mediatico*» (Adista n. [40/2003](#))

Enzo Manzzi, «*Ha oscurato 'il segni dei tempi'*» (Adista n. [40/2003](#))

Luigi De Paoli, «*Il piu amato da Dio*» (Adista n. [40/2003](#))

Marie-Bernadette Mbuy Beya, «*Donne. E in Africa. Con l'amaro in bocca*» (Adista n. [56/2003](#))

Krizito Sesana, «*Ma per l'Africa c'e stata vera attenzione?*» (Adista n. [56/2003](#))

Pablo Richard, «*Giovanni Paolo II, il restauratore*» (Adista n. [60/2003](#))

Marco Aurelio Rivelli, «*Perdonaci Signore!*» (Adista n. [60/2003](#))

Maregherita Hack, «*Antiscientifico il papa e i politici illiberali che l'appoggiano*» (Adista n. [66/2003](#))

Giannino Piana, «*Un' etica sociale aperta, una morale astorica*» (Adista n. [66/2003](#))

1978-2003: GODINA ZA GODINOM, IME ZA IMENOM...

Sve bilješke, radi mogućeg lakšeg razumijevanja, dodao prevoditelj dokumenta

1978.

- Pontifikat pape Wojtyła još je u fazi «prilagodbe», te se ne primjećuju represivni akti. Ipak, primjećuju se neke naznake. Prvi službeni dokument «ad extra» novog pontifexa jedno je pismo od 2. listopada '87. vrhovnom tajniku UN Kurtu Waldheimu, prigodom 30 godišnjice potpisivanja opće deklaracije o pravima čovjeka. Pontifeks moli Ujedinjene Narode i sve države da jamče i brane na svaki način ljudska prava, a osobito, vjersku slobodu. Ali niti jedne riječi o obvezi rimske Katoličke Crkve da očuva sva ta prava «unutar nje same». Taj propust dolazi do izražaja tijekom čitavog pontifikata.

1979.

- Intervencijom u siječnju, u Puebla (Meksiko), na III. Generalnoj konferenciji latinoameričkih biskupa, papa izravno napada Teologiju oslobođenja (Adista br. 22/24 veljača 1979).

- **Bernhard Haering**, dugogodišnji docent na Academia alfonsiana di Roma, jedan od možda najvećih autoriteta na području moralne teologije u pokoncilskom razdoblju, prozvan je (27. ožujka) od KNV¹ koja ga moli da pod svečanom zakletvom više ne kritizira *Humanae vitae* – encikliku s kojom je 1968, **Pavao VI** osudio kontracepciju nemoralnom. Teolog to odbija, i zbog toga će do smrti biti marginaliziran od rimske Kurije.

- Primljen u audijenciju kod pape, u ožujku, **mons. Oscar Arnulfo Romero** doznaje da je potpuno „neshvaćen“ od Rima zbog svoje službe u teškoj situaciji u El Salvadoru. Nešto će bolja biti audijencija u siječnju 1980, (Adista 10/12 svibanj 1979, 27/29 Ožujak 1980).

- KNV – bez legitimnog i pravilnog procesa – zabranjuje dominikanskom teologu francuzu **Jacques Pohier** presjedanje liturgijom i javno poučavanje. O Bogu, o euharistiji, teolog je izrazio ideje neprihvatljive Rimu. Bijaše to prvi puta da nakon II vatikanskog koncila Kurija pogađa teologa na takav način (Adista br. 14/16 svibanj 1979, 15/17 listopad 1979, 29 listopad/ 1 stud. 1979).

- Papa, hodočasnik u USA, odbija molbu predstavnice sjedinjenoameričkih redovnica za pripuštanjem žena „u sve crkvene službe“.

- U studenom, holandski teolog **Edward Schillebeeckx** osuđen u Rimu od strane KNV. Riječ je o osudi umjerenim tonom. Ipak, veliki teolog neće više nikad biti potpuno rehabilitiran (Adista br. 26/28 studeni 1979, 13/15 prosinac 1979, 20/22 pros. 1979).

- KNV 15. studenog se izjašnjava: „Profesor **Hans Kung** (švicarac – nijemačkog govornog područja) ogriješio se, u svojim spisima, o integritet istine katoličke vjere, i utoliko ne može biti smatran katoličkim teologom niti može, kao takav, izvršavati dužnost poučavanja.“ Teolog je doveo u pitanje dogmu „papinske nepogrešivosti“, govoreći naprotiv o „indefektibilnosti“ Crkve (Adista 7/9 siječanj 1980, 21/23 siječanj 1980, 31 siječ./2 velj. 1980).

1980.

- U siječnju, na Sinodi posvećenj Holandiji, papa zapravo obvezuje biskupe na nazadne korake u odnosu na sve otvorenosti i prijedloge pokrenute prethodnih godina od holandskog pastoralnog Koncila (Adista br. 10/12 siječanj 1980, 14/16 siječanj 1980, 4/6 veljača 1980)
- KNV 14. listopada širi restriktivne norme koje se tiču oslobađanja od celibata i svođenja na laički stalež svećenika koji napuštaju službu (Il Regno n. 22/80)
- Prefekt KNV, kard. Franjo Šeper, 20. studenog piše **Edwardu Schillebeeckxu** priopćavajući mu kako Rimu njegova teološka pojašnjenja «nisu dovoljna da odstrane (kristološke) dvosmislenosti» u njegovim spisima (Adista br. 29/31. prosinac 1980).

1981.

- U listopadu papa donosi odluku o provedbi „nadzora“ Družbe Isusove, teška mjera koja izaziva mirna ali javna protestiranja mnogih isusovaca (Adista br. 2/4 studeni 1981)
- U postsinodalnom apostolskom napatku *Familiaris consortio* (22 studenog) papa potvrđuje da rastavljeni i ponovno oženjeni kršćani ne mogu pristupati euharistiji, te da moraju nastaviti živjeti kao brat i sestra (Adista br. 21/24 studeni 1981).

1982.

- 29. lipnja papa piše biskupima Nicaraguae osuđujući «Narodnu Crkvu» (tj. onu koja je navezana na Temeljne zajednice² i na Teologiju Oslobođenja) (Adista br. 6/8 listopad 1982)
- 23. kolovoza Vatikan – uprkos opoziciji mnogih španjolskih biskupa – uspostavlja «Osobnu prelaturu Svetog Križa i Opus Dei» (Adista br. 1/4 rujanj 1981)

1983.

- 25. siječnja papa proglašava novi Kodeks kanonskog prava (za latinsku crkvu); jedan normativ u kojem su ugašene mnoge nade za obnovom koja je potaknuta od II vatikanskog sabora, ojačan je papinski centralizam (Adista br. 27/29 siječanj 1983).
- Managua, u ožujku, papa javno prekovara **oca Ernesta Kardenala**, koji je prihvatio ući u vladu sandinista. I, za vrijeme mise, uštkava majke ubijenih od strane «contras»

(protusandinističkih gerilaca koje je podržavala CIA) (Adista br. 14/16 ožujak 1983).

- Kongregacija za redovnike i Svjetovne institute obvezuje **sestru Agnes Mary Mansour**, iz reda «Sestara milosrdnica», da napusti institut, jer sestra nije prihvatila prekid svoje ravnateljske dužnosti socijalnih službi države Michigan (USA) predloženih naknađivati troškove ženama koje abortiraju (Adista br. 28/30 listopad 1983).

- Pod istragom **mons. Raymond Hunthausen**, nadbiskup iz Seattle, zbog svojih stavova o razoružanju i prigovora glede državne blagajne. Nadzorni posjet, po nalogu Vatikana, vodio je mons. James Hickey, nadbiskup Washingtona (Adista 28/30 listopad 1983).

1984.

- Pod optužbom KNV, peruanski teolog oslobođenja **Gustavo Gutierrez**: u njegovim promišljanjima prisutan je «utjecaj marksizma» (Adista br.24/26 svibanj 1984).

- Instrukcijom *Libertatis nuntius* 6. kolovoza, predstojnik KNV-a kard. Joseph Ratzinger, osuđuje Teologiju oslobođenja (Adista br. 10/12 rujna 1984)

- 7. rujna **Leonardo Boff**, brazilijanski teolog oslobođenja, «procesuiran» je od strane Ratzingera u Rimu (Adista br.13/15 rujna 1984).

- U Rim se pozivaju biskupi iz Perua kako bi ih se uvjerilo da nastave opovrgavati Teologiju Oslobođenja (Adista br. 1/3 listopad 1984)

- U studenom Sveta Stolica obvezuje generala isusovčkog reda, **p. Peter-Hans Holvenbach** da otpusti iz družbe **p. Fernando Cardenal** (Ernestovog brata), ministra za odgoj u vladi sindanista (Nikaragva) (Adista br. 20/24 studeni 1984).

- Sa post-sinodalnim apostolskim naputkom *Reconciliatio et poenitentia* (2. studenog) papa odbija svaku hipotezu za obnovom obreda ispovijedi te napose isključuje „zajedničku ispovijed“ kao redoviti način ispovijedanja (Adista br. 30/24 studeni 1984).

1985.

- **Otac Gyorgy Bulanyi**, mađarski svećenik, nadahnitelj temeljnih zajednica, zagovornik priziva na savjest glede vojnog roka i protivnik „blage“ linije episkopata u odnosu prema komunističkoj vladi (Adista br. 16/17 veljača 1985), pozvan je u Rim na kolokvij s kardinalom Ratzingerom (Adista br. 31. siječ. 2 velj. 1985). Spisi oca Bulanyi-a bijahu kritizirani od Kongregacije za Kler, te pod sumnjom da sadrže herezu.

- 11. ožujka kardinal Ratzinger jednim dopisom obznanjuje da “opcije **Leonarda Boffa** (sadržane u knjizi *Crkva, karizma i vlast*) mogu staviti u opasnost zdravi nauk vjere” (Adista br. 28/30 ožujak 1985).

- Priklonivši se malobrojnoj grupi 'konzervativnih' sestara, Vatikan blokira koncilsku obnovu sestara bosonogih karmelićanki (Adista br. 7/9 ož. 1985).

- U Loretu između 9. i 13. travnja odvija se II Sabor Crkve u Italiji (II Convegno della

Chiesa italiana), pod naslovom: "Kršćansko obraćenje i zajednica ljudi". Predsjednik CEI³, **kardinal Anastasio Ballestrero**, zajedno sa ostalima, među kojima je i Milanski **kardinal Carlo Maria Martini**, uvjerljivo predlaže ideju crkve čvrsto usidrene na Koncilu (usp. Adista dossier br. 12 travanj 1985; usp. Adista 18 – 20 travanj i 3 – 5 svibanj 1985). Papina intervencija na tom skupu, kojoj se priklanja mons. Camillo Ruini, pedestogodišnji emilijanski biskup, stavlja Balestrera u manjinu. I upravo jednu godinu kasnije, 26. svibnja 1986, Ivan Pavao II. Imenuje Camilla Riunija tajnikom CEI-a, ovaj tako postaje uticajna osoba Vatikana unutar Biskupske konferencije, te njegov uspon označava početak radikalne vojtylijanske transformacije crkve u Italiji. Također i predsjednikovanje **Alberta Monticonea** u AC⁴, koje se kreće na liniji Martini – Ballestrero, poslije Loreta ulazi definitivno u krizu, što osporava Dino Boffo, bliski suradnik Ruinija, koji je od siječnja 1994. stavljen u redakciju lista "Avvenire"⁵. Generalni asistent postaje 1987. godine mons. Antonio Bianchin, čiji će zadatak biti smjenjivanje mnogih voditelja, a osobito onih koji dolaze iz ambrozijanske AC, vjerni Martiniju: radi se de facto o pročišćavanju udruge. Godine 1999., nakon što je završio predsjednički mandat Giuseppe Gervasio, kard. Riuni imenuje za predsjednika AC **Paola Biguardia**, uputivši mu pismo kojim ga upozorava "zbog ulaženja u prostore koji su povjereni političkim silama, a za koje on nije kompetentan..." Kada je, odmah poslije svojeg izbora (usp. Adista br. 23 i 25/99), Biguardi dao intervju za "Unità", u kojem manifestira pažnju prema problemu coppie di fatto⁶ o kojem se tada diskutiralo, iznuđen je drugi intervju, za Avvenire, 12. ožujka '99, (iza kojeg slijedi uvodnik u "SegnoSette"). U listopadu 2000 (usp. Adista, br. 74/2000) zatvara se de imperio tjednik AC-a "SegnoSette", osuđen zbog toga što je previše izražavao političke, eklezijalne i moralne stavove (o cijeloj povijesti AC-a vidi Adista br. 53/02 i 67/03).

1986.

- Notifikacijom ili priopćenjem od 15. rujna kard. Ratzinger ustvrđuje da "shvaćanje ministrija na način izložen od profesora Schillebeeckxa ostaje i dalje u suprotnosti s crkvenim naukom glede važnih točaka" (Adista br. 65/86).
- Kard. Ratzinger (25. srpnja) proglašava "neprikladnim za nauk katoličke teologije" američkog teologa **Charlesa Currana**, "okrivljenog" zbog kritiziranja *Humanae vitae* i podržavanja "legitimnosti razilaženja u mišljenju s autoritetom" (Adista br. 12/92).
- Američki nadbiskup iz Seattlea, mons. **Raymond Hunthausen**, obavještava pismom svoje svećenike da je od strane Vatikana lišen pastoralne vlasti na slijedećim važnim područjima: crkveni sud biskupije, liturgija, odgoj klera, svećenici koji ostavljaju službu, pitanja morala (Adista br. 60/86).
- U pismu *Homosexualitatis problema* (1. listopada) kard. Ratzinger ističe da "homoseksualna sklonost mora biti smatrana kao objektivno neuredna"; te da na niakav način nije moralno prihvatljivo seksualno sjedinjenje između osoba istog spola.

1987.

- Po nalogu Vatikana otpušten opat rimske bazilike Svetoga Pavla izvan Zidina, **Giuseppe Nardin**, jer je dijalogizirao i molio sa prethodnim opatom, Giovanniem Franzoniem, osnivačem Temeljne zajednice San Paolo (Adista br. 7/87).

- KNV obvezuje mons. **Matewa Charka**, iz američke dijeceze Rochester, da povuče imprimatur jednog priručnika o seksualnosti namjenjenog roditeljima za odgoj djece kojeg su napisali katolici (Adista br. 8/87).
- U travnju otac **Alex Zanutelli** prinuđen je dati ostavku u redakciji mjesečnika "Nigrizia", zbog svojih učestalih prosvjeda, koji su počeli dvije godine ranije člankom "Il volto italiano della fame africana"⁷ ("Nigrizia", siječanj 1985.), u kojima kritizira talijansku vladu radi korištenja fondova usmjerenih za kooperaciju a iskorištenih za trgovinu oružjem. Njegovu su ostavku tražili članovi talijanske vlade od prefekta vatikanskog dikasterija za Evangelizaciju naroda (ex Propaganda fide, od koje ovise misijske Kongregacije), kardinala Josefa Tomka (Adista br. 37/87).
- Kongregacija za redovnike – krenuvši zapravo protiv smjernica drugog vatikanskog sabora – odbija 'jednaka prava' redovnika laika i redovnika svećenika u vodstvu (s obzirom na dužnosti provincijala i generala) Redova i redovničkih institucija, te obvezuje neke od njih – kao što su Kapucini – poništiti njihov prijedlog za punom jednakošću u službi upravljanja 'braće' i 'otaca' (Adista br. 89/87).

1988.

- Smijenjeni jezuiti **Josè Maria Castillo** i **Juan Antonio Estrada** sa sveučilišta kako ne bi poučavali i **Benjamin Forcano** iz uprave "Mision Abrieta" odlukom KNV (Adista br 39 i 52/88).
- Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata 2. lipnja potvrđuje da je jedino na propisom određen način dopušteno slaviti Euharistiju u odsutnosti valjano zaređenog svećenika.
- Apostolskom konstitucijom *Pastor bonus* (28 lipnja) papa restruktuiru Rimsku kuriju, pridavši joj enormnu moć u odnosu na episkopat diljem svijeta, deklasirajući na taj način Biskupski sinod (Adista br. 53/88).
- 1. srpnja KNV objavljuje "Ispovijest vjere" i "Prisegu vjernosti", između ostalog, za "sve sadržaje prenesene od redovitog crkvenog učiteljstva" za "istine glede nauka koje se tiču vjere i običaja" i za "papinsko naučavanje" kao i "biskupskog kolegija" kada "vrše svoj autentični Učiteljski nauk".
- U apostolskom pismu *Mulieris dignitatem* (15. kolovoza) papa odlučno kaže ne svećeničkom ređenju žena (Adista br. 68-69/88).
- Mons. **Pedro Casaldáliga**, biskup iz São Felix do Araguaia (Brazil) prima vatikansko pismo (Intimatío) od apostolskog nuncija mons. Carla Furnoa u kojem ga opominju zbog njegovih simpatija prema teologiji oslobođenja te su tom prilikom bila postavljena ograničenja njegovim pastoralnim zadacima. Biskup odbija pismo jer ono nije sadržavalo pečate kao ni potpise (Adista br. 70/88).

1989.

- 6. siječnja 163 teologa i teologinje njemačkog govornog područja potpisuju „**Kölnsku deklaraciju**“ (Adista br. 11/89 e 15/89) u kojoj kritiziraju činjenicu kojom Wojtyła traži

poslušnost stavljajući na isti nivo neke temeljne istine vjere u odnosu na Isusa Krista i prihvaćanje *Humanae vitae*, te nazivaju „skandaloznim“ način na koji Rim ignorira preporuke lokalnih Crkava po pitanju imenovanja biskupa. Papa, što direktno što indirektno, odbacuje svaku točku molbe i protesta ovih potpisnika.

- KNV (16. veljače) ponovno izriče „ne“ kontracepciji.
- Vatikan stavlja veto na izdavanje knjige koja bi trebala sadržavati akte s jednog kongresa katoličkih moralista održanog u Rimu, na Alfonzinijani, u travnju '88 (Adista br. 17/89 i 19/89). Ta bi knjiga, između ostalog, trebala sadržavati stav **p. Bernharda Haeringa** (Adista br. 7/89), u kojem teolog kritizira antropologiju i teologiju koja je u pozadini *Humanae vitae*, enciklike koju je toliko branio Wojtyła (možda upravo zbog toga što je bio jedan od njenih začetnika).
- Intervencijom Kongregacije za katolički odgoj, Papinsko lateransko sveučilište oduzima profesoru **don Luigiju Sartori** – vrlo poznatom talijanskom teologu – katedru za ekumenizam (Adista br. 25/89).
- U ožujku **otac Eugenio Melandri** prepušta, poslije deset godina, uredništvo mjesečnika misionara ksaverijanaca „Missione Oggi“ svojem predstojniku, ocu Pieru Lupiju. Već dosta vremena poglavar ksaverijanaca, otac Gabriel Ferrari trpi pritiske od strane prefekta Kongregacije za evangelizaciju naroda, kardinala Josefa Tomka (koji je prihvatio Zanottelijevu ostavku iz uredništva „Nigrizia“), te također od poglavara talijanske provincije, kako bi smijenio Melandrija, zbog pritužbi na stavove u časopisu (osobito u broju posvećenom Nicaragui), zbog kritiziranja talijanske vlade glede fondova namijenjenih za kooperaciju, te zbog javnog svrstavanja sa partijama ljevice (Adista br. 28/89).
- **Paul Valadier**, jezuita i ravnatelj „Estudes“, jedan od 157 teologa francuskog govornog područja i potpisnik pisma solidarnosti sa 163 teologa „**Kölnske deklaracije**“, svrgnut je sa službe (Adista br 27/89).
- Kardinal Ratzinger u studenome, uoči godišnjeg sastanka biskupske konferencije SAD-a, naređuje da se izbriše sa dnevnog reda diskusija (i usvajanje) jednog opsežnog teksta kojeg su pripremili biskupi SAD-a glede odnosa biskupa i teologa te o „Eklezijalnoj odgovornosti teologa“. Po mišljenju prefekta KNV-a (tj. kardinala Ratzingera) tekst je bio previše 'liberal' u obrani slobode istraživanja zajamčene teozima (Adista br. 43 i 44/89).
- Smijenjen don **Vittorio Cristelli** sa mjesta ravnatelja biskupijskog tjednika „Vita trentina“. Tjednik je odštampao dokumenat šesdeset i trojice talijanskih teologa (Adista br. 49/89) koji su podržali „Kölnsku deklaraciju“ (Adista br. 45/89, 48/89 i 52/89).
- Kongregacija za katolički odgoj izdaje dekret za zatvaranje sjemeništa Nordeste 2 i Teološkog instituta u Refice-u (Brazil). Obje ustanove utemeljio je mons. Helder Câmara. Po mišljenju Rima, na tim se institucijama ne daje „pouzdana“ edukacija (Adista br. 60/89).
- Državno tajništvo (7. kolovoza) izjavljuje da Joc (Gioventù operaia cristiana)⁸ i Joci (Gioventù operaia cristiana internazionale)⁹ nisu više priznate od Svete Solice kao legitimni sugovornici, dok to ostaje samo Cijoc (Coordinamento internazionale della

Joc)¹⁰. Iza kratica krije se slijedeće: Joc je od strane Vatikana ocijenjen kao “ljevičarski”, te je zbog toga otpao dajući prednost “umjerenoj” Cijoc, čije su odvajanje od Joc pospješile konzervativne struje Rimske kurije (Adista br 73/89).

- Kongregacija za redovnike stavlja doslovno pod nadzor Clar (Latinskoameričku kongregaciju za redovnike), koju smatraju previše bliskom teologiji oslobođenja (Adista br. 75/89 i 77/89).

1990.

- Kongregacija za katolički odgoj zabranjuje Teološkom fakultetu Sveučilišta u Freiburgu (Švicarska) izdati diplomu “honoris causa” mons. **Remberu Weaklandu**, biskupu iz Milwaukee (SAD), poznatom zbog svojih liberalnih mišljenja (Adista br. 83/90).

1991.

- Vatikan uklanja meksičkog biskupa iz Oaxaca, mons. **Bartolomèa Carrasco Briseno**, jer je povezan s teologijom oslobođenja (Adista br. 1/91).

- Nadgledanje Clar-a (Latinskoameričke kongregacije za redovnike). Clar se podvrgava (Adista br. 13/91, 20/91, 31/91).

- Brazil: pod osudom Biblija od poznatog izdavača Edizioni Paoline, čije su izdanje podržali teolozi oslobođenja (Adista br. 33/91).

- Nadgledanje “Vozes”, najstarijeg katoličkog izdavača u Brazilu, zbog **Leonarda Boffa**, urednika istoimenog časopisa (Adista br. 40/91). Boff je otpušten (Adista br. 62/91) te godinu dana kasnije napušta franjevački red (Adista br. 52 i 56/92).

- Kongregacija za katolički odgoj obvezuje **kard. Aloisia Larscheidera**, nadbiskupa iz Fortaleza da “otпусти” tri oženjena svećenika sa Teološkog i pastoralnog instituta u jednom brazilskom gradu (Adista br. 50 i 52/91).

- Vatikan zabranjuje naučavaje teologu i psihoanalitičaru **Eugenu Drewermannu** koji, u svojim knjigama razotkriva mehanizme moći crkvenih organa te kritizira zakon obaveznog celibata (Adista br. 33 i 36/90, 70/91). Ubrzo nakon toga Drewermannu zabranjuju propovijedanje (Adista br. 5/92). Teolog, u ožujku, napušta svećeništvo (Adista br. 24/92).

1992.

- Kard. Ratzinger u siječnju stavlja pod optužbu kanadskog teologa moralistu **Andréa Guindona** čije tvrdnje – osobito glede pitanja spolnosti – sadrže teška razilaženja ne samo sa aktualnim naukom Učiteljstva, nego također i sa tradicionalnim naukom Crkve “ u pogledu spolnosti (Adista br. 9/92).

- Dominikanci isključuju teologa **Mattewa Foxa**, koji je već 1988. bio kažnjen od Vatikana, zbog toga što se nije složio sa spolnim naukom koji predlaže Rim (Adista br.

15/92).

- Vatikan proglašava da “nema mjesta” - čak niti diskusiji – glede prijedloga nadbiskupa Milwaukee, mons. Remberta Weaklanda, za ređenje oženjenih svećenika, u pastoralnim situacijama gdje se radi o “izvanrednim potrebama” (Adista br. 4/92).
- Pismom *Communio notio* (28 svibnja) kard. Ratzinger daje restriktivnu interpretaciju Drugog vatikanskog sabora i biskupske kolegijalnosti koju Sabor naglašava (Adista br. 48/92).
- Vatikan negira *nihil obstat*¹¹ dominikancu pateru **Philippeu Denisu** sa Teološkog fakulteta u Strasburgu: previše kritičan prema Opus Dei-u (Adista br. 83/92).

1993.

- Proširujući prostor papinske nepogrešivosti definirane 1870. na Prvom vatikanskom saboru, Wojtyła potvrđuje: “U područje istina koje učiteljstvo s razlogom može predložiti kao definitivne ulaze i oni principi koji, iako nisu sadržani u istinama vjere, s njima su na intiman način povezani” (Adista br. 25/93).
- 22. travnja u vatikanskoj sali za štampu predstavljena je završna deklaracija jednog skupa Papinskog vijeća za obitelj održanog u ožujku. Tekst – potpisan između ostalih i od kard. Alfonsa López de Trujilla, predsjednika Vijeća, i mons. Dionizija Tettamanzija – podržava tezu da kontracepcija “šteti supružničkoj intimnosti” te da se kršćanska zajednica mora suprostaviti legalizaciji razvoda (Adista br. 33/93).
- U zajedničkom pastoralnom pismu (10 srpanj) tri njemačka biskupa (od kojih je jedan mons. Karl Lehmann, biskup iz Magonza) podržavaju tezu da rastavljeni i ponovno oženjeni ukoliko su po svojoj savjesti uvjereni da je njihov prethodni brak nepovratno uništen mogu pristupiti sakramentu pričesti. Ali kard. Ratzinger obvezuje biskupe da povuku prijedlog (Adista br. 76/94).
- 22. listopada papa energično potvrđuje zakon svećeničkog celibata za latinsku Crkvu i, dodaje, nasuprot osporavanju i kritikama, “treba se odvažiti (njegujući celibat), nikada popustiti.”
- 28. listopada, apostolski nuncij u Meksiku, mons. Gioralano Prigione, obznanjuje da se mora udaljiti iz meksičke dijeceze San Cristóbal de las Casas **mons. Samuel Ruiz** (Adista br. 79/93). Mjere će ipak biti 'zamrznute'.

1994.

- KNV odbija engleski prijevod *Katekizma katoličke Crkve* jer ovaj previše usvaja “feministički” i “inkluzivan” jezik (Adista br. 29/94).
- Između travnja i svibnja odvija se “Poseban skup biskupske sinode za Afriku”. Sinod je dobio dozvolu od strane rimske Kurije na zahtijev afričkog episkopata, upućenog još 1977, da bi se organizirao afrički koncil. Sjednice se nisu odvijale u Africi, nego u Rimu, u Vatikanu, kako bi kontrola nad biskupima bila daleko efikasnija. Bilo je pokušaja da se rasprave usmjere prema pozicijama koje neće priječiti otvorenost prema

temama kao što su inkulturacija, pravda i mir, međuvjerski dijalog (Adista dossier br. 20/94; Adista br. 25, 31, 33, 35, 37 i 38/94).

- Apostolskim pismom *Ordinatio sacerdotalis* (22. svibnja) papa, "snagom svoje službe potvrđuje braći" da "Crkva nema ni na kakav način sposobnost podijeliti ženama svećeničko zaređenje, te da ova odluka mora biti definitivno održavana od strane svih vjernika" (Adista br. 46/94).

- KNV, u pismu biskupima od 14. rujna podržava zabranu pričesti rastavljenim i ponovno oženjenim katolicima (Adista br. 76/94).

- KNV intervenira kako bi blokirala imenovanje katoličke teologinje (smatrane previše feminističkom) **Terese Berger** na katedru Liturgije Teološkog fakulteta Sveučilišta u Bacham-u, u Njemačkoj (Adista br. 61/94).

1995.

- Prefekt Kongregacije za Katolički odgoj, kard. Pio Laghi, uspio je, prema engleskom tjedniku „The Tablet“, postići da se izbriše jedna konferencija kojoj je u Rimu trebao predsjedati teolog oslobođenja **Gustavo Gutiérrez** u listopadu '94 (Adista br. 1/95). Gutiérrez je godine 1990. publicirao svoju knjigu „Teologija oslobođenja“ koje je tek djelomično ublažilo Ratzingerove sumnje glede teologovog pravovjerja.

- Vatikan doslovno prisiljava **mons. Jacquesa Gaillota**, biskupa iz Evreuxa (Francuska) da dadne ostavku, jer je svojom službom i djelovanjem prema marginaliziranim smetao političkom i crkvenom establishmentu (Adista br. 3, 5, 8, i 13/95).

- Pod pritiskom zamjenika vatikanskog Državnog tajnika mons. Giovannija Battiste Rea, i prefekta Kongregacije za Evangelizaciju naroda, kard. Jozefa Tomka, uklonjen je kombonijanski misionar **p. Renato Kizito Sesana** sa dužnosti urednika kenijskog časopisa „New Peple“ (Adista br. 3/95).

- U enciklici *Evangelium vitae* (25. Ožujka) papa definira „tiranskim“ one parlamente koji usvajaju zakone što podržavaju, u određenim slučajevima, dobrovoljni prekid trudnoće.

- Kard. Ratzinger nalaže Poglavaricama kongregacije „Sestara naše Gospe“ (Sorelle di Nostra Signora) da pošalju u Europu na dvogodišnji studij „sigurne“ teologije sestru braziljanku **Ivone Gebara** – feminističku teologinju koja ne uživa simpatije KNV (Adista br. 47/95 i 53/95).

- **Mons. Samuel Ruiz** ostaje na svom mjestu, pomaže ga pomoćni biskup s pravom nasljedstva, **mons. Raúl Vera Lopez** (Adista br 57 i 59/95).

1996.

- U svom uvodniku *L'Osservatore romano* od 2. veljače potpisanom ***, KNV napada mišljenje 16 teologa moralista njemačkog govornog područja koji su u jednoj knjizi uputili prigovor enciklici *Veritatis splendor* „glede temeljnih pitanja moralnog nauka“

(6. kolovoza '93.) utvrđujući kako je navedena enciklika bila autoritarni pokušaj postavljanja jednostrane teološke pozicije. Uvodnik rigidno upozorava na ulogu papinskog učiteljstva te na obvezu poslušnosti koja mu se duguje.

1997.

- Notifikacijom od 2 siječnja, kard. Ratzinger ekskomunicira teologa **Tissa Balasuriya**. Teolog će biti rehabilitiran, poslije 'mea culpa', godine '98. (Adista br. 7/98). Primjedbe glede knjige p. Tisse Balasuriya '*Mary end human liberation*', izrečene od strane KNV, bile su datirane 27. srpnja 1994. Kardinal smatra da teolog iz Šri Lanke „potkopava“ bitne stvari kršćanske vjere“ (Adista br. 87/96 i 6/97).

- 11. veljače 1997. Ruini od pape postiže dekret za nadzor Società di San Paolo, redovnika paulina: Ivan Pavao II imenuje mons. Antonia Buoncristiana, odanog kard. vikaru, delegatu pri Società S. Paolo sa dužnošću da „obavlja sve funkcije koje se tiču bilo vrhovnog bilo provincijalnog poglavara“. Specifizirajući „za kompetentnost informacija“ kojim se njegov autoritet proteže na časopise «Famiglia cristiana», «Jesus», «Vita pastorale», itd te na Edizioni San Paolo (Adista br 19 i 23/97). Slučaj je započeo u mjesecima koji su prethodili III. skupštini talijanske Crkve (Palermo, studeni 1995), kad je Ruini pokušao približiti neke redovnike pauline, među kojima je prvi bio don Stefano Andreatta, urednik „Jesus“-a, predloživši im plan reorganizacije talijanske katoličke štampe pod egidom Cei-a, uključujući također proširene i ugledne paulinske časopise. Ruini je isticao da se tu radi o papinoj želji. Andreatta, za razliku od svoje subraće, bio je prvi koji se pokorio zbog čega su ga subraća smijenila sa mjesta urednika časopisa „Jesus“ kao i sa uredništva ostalih paulinskih časopisa. Reakcija kard. Ruinija nije se očekivala. Zatražio je i dobio od Tajnika države Vatikana, kard. Angela Sodana potpis na telegram kojim se nalagalo vrhovnom poglavaru paulina, **don Silviu Pinottiju**, da se ponovno reintegrira Andreatta. Nakon što je don Pinotti to odbio, Ruini nastoji staviti pod optužbu teološku i moralnu liniju paulinske štampe. Ali redovnici brane svoju ortodoksiju te Ratzinger protiv njih i njihovih časopisa ne otvara doktrinalni proces (Adista br. 89/95 i 23, 67 i 69/96). Tek tada Ruini dobija papinu suglasnost. Poslije više od jedne godine, u listopadu '98 Andreatta pakuje kofere: paulini su uglavnom očuvali svoju autonomiju. Ruiniju preostaje kao utjeha smjenjivanje urednika lista „Famiglia cristiana“ **don Leonarda Zega**, koji je uklonjen iz vodstva tjednika u travnju '98. te definitivno udaljen iz časopisa 12. listopada '98 (njegov zadnji članak publiciran je 15. studenoga).

- Vatikan, poslije apostolske vizitacije koju je provodio mons. Xavier Lozano Barragân u meksičkim jezuitskim sjemeništima te poslije konzultiranja s prefektom Kongregacije za katolički odgoj kard. Pijom Laghijem, zatvara Interreligiozni institut i Centar katoličkih studija u gradu Meksiku, ovisnih o Konferenciji redovničkih meksičkih instituta (CIRM) i isusovački Teološki institut Collegio Maximo de Cristo Rey s pridruženim mu Centrom za teološka promišljanja. Laghi ukazuje na opciju prema teologiji oslobođenja kao glavnom uzroku „zbrke i kontroverzije“ koje su doprinjele neslaganju s Rimom.

- Konferencija kolumbijanskih redovnika prekorena je pismom koje je uputio mons. Tarcisio Bertone, tajnik KNV, radi devijacija što su nastale u osvrtnu na prvi nacionalni susret o teologiji i redovničkom životu, održanom u Bogotà (travanj 1996.) a koji je objavio časopis „Vinculum“ kolumbijanske redovničke konferencije. Stil osvrta je „zahtijevan, agresivan i kritičan prema crkvenim hijerarhijama“ te pretendira izraditi

teologiju koja ne uvažava ozbiljan studij Pisma, tradicije i Učiteljstva (Adista br. 58/97).

- Interdikasterijalnom Instrukcijom (potpisanom 15. kolovoza od predstavnika osam dikasterija i ureda Kurije) vatikan radikalno ograničava laičku suradnju u svećeničkoj službi, potvrđujući na taj način prodorni klerikalizam.

- 20. rujna mons. Jorge Medina Estévez, prefekt Kongregacije Božanskog kulta, piše **mons. Anthonyu Pilla**, predsjedniku Biskupske konferencije SAD-a, priopćujući mu da engleski prijevod liturgijskih knjiga, odobren od američkih biskupa „ne izražava vjerno“ smisao latinskog teksta te da „nije lišen doktrinarnih problema“. Glede navedenih pitanja osam američkih kardinala već su se bili susreli u Rimu s kardinalima Medinom i Ratzingerom (Adista br. 1/97).

- Međunarodni pokret „Noi siamo Chiesa“ (IMWAC) donosi u Rim 2, 5 milijuna potpisa katolika iz raznih zemalja, koji traže niz reformi (jednaku mogućnost za žene i muškarce glede službi, fakultativni celibat za svećenike, sudjelovanje čitave partikularne Crkve (dijeceze) u biranju vlastitih biskupa, pričest za rastavljene i ponovno oženjene). Sve su zamolbe ignorirane od strane Wojtyła koji ističe „Crkva nije demokracija“ (Adista br. 73/97).

- Slijedeći pismo upućeno od strane prefekta Kongregacije za evangelizaciju naroda mons. Jozefa Tomka, Biskupska konferencija Koreje potvrđuje „zabranu publiciranja“ trojici svećenika, **p. Johnu Sye Kong - seok**, **p. Paulu Cheong Yang - mo** (oboje docenti Sveučilišta Sogong di Seul, koje drže jezuiti) i **p. Edouardu Ri Jemin** (profesoru Katoličkog sveučilišta u Kwangiu i uredniku časopisa „Skinhak Chonmang“). Sva trojica podržavaju ideje koje „nikako nisu slične katoličkom nauku“, osobito glede tema koje se tiču svećeništva žena, svećeničkog celibata, evangelizacije i inkulturacije (Adista br. 73/97).

1998.

- Kard. Ratzinger ponovno otvara istragu o peruvijanskom teologu oslobođenja **Gustavu Gutiérrezu**, koju je KNV započela još 1983 (Adista br. 15/98).

- KNV stavlja pod nadzor australskog teologa **Paula Collinsa** zbog njegove knjige „*Papinska vlast. Prijedlog za promjenu u katolicizmu Trećeg tisućljeća*“ (Adista br. 15/98 i 55/98). Collins će napustiti svećeništvo 2001. izjavljujući: „ne mogu biti više saučesnik trenutne teološke politike u Crkvi“ (Adista br. 22/2001).

- Kongregacija za kler, kojom je predsjedao kard. Dario Castellón Hoyos nalaže engleskome biskupu **mons. Peteru Smithu** da ukloni jedan tekst iz školskog vjeronauka koji je podržavao teologiju oslobođenja te opisivao progon koji je pretrpio **mons. Romero** (Adista br. 17/98).

- Notifikacijom od 24. lipnja, KNV obznanjuje da je indijski isusovac **Anthony de Mello** u svojim djelima razvijao „stavove nespojive s katoličkom vjermom“. De Mello je bio mrtav već 11 godina (Adista br. 26/98).

- Ivan Pavao II. apostolskim pismom *Ad tuendam fidem (motu proprio* čija je snaga zakonodavna) čini još rigidnijom primjenu ispovijesti vjere. Pismo prati „Doktrinalno

ilustrativna notifikacija“ odaslana od KNV koja nalaže (29. lipnja) „ispovijest vjere“ i „prisegu vjernosti“ s kojom se, između ostalog, svaki teolog obvezuje „čvrsto“ poštovati istine proklamirane „na definitivan način“ od strane Učiteljstva, čak i bez izričite „dogmatske definicije“. U tu kategoriju, precizira tekst, ulazi papinski nauk o svećeničkom ređenju rezerviranom samo za muškarce (Adista br. 53/98).

- Apostolskim pismom, *motu proprio*, *Apostolos suos* (datiranim 21. svibnja a objavljenim 23. srpnja) papa pridodaje restriktivnu interpretaciju – u odnosu na Koncil – o naravi i vlasti Biskupskih konferencija (Adista br 59/98).

- KNV isključuje iz pučavanja na Papinskom sveučilištu Gregorijana teologa-isusovca **Jacquesa Dupius**-a zbog njegove knjige „*Prema kršćanskoj teologiji religijskog pluralizma*“ (Adista br. 79/98). Osuda je podržana od strane kard. Ratzingera godine 2001. s Notifikacijom od 24. siječnja u kojoj se potvrđuje da u knjizi spomenutog isusovca postoje „brojne dvosmislenosti i poteškoće glede doktrinarnih točaka od velike važnosti, a koje mogu čitatelja uvesti u kriva i opasna razmišljanja“ (Adista br. 19 i 30/2001).

- Kongregacija za katolički odgoj kojom je predsjedao kard. Pio Laghi, isključuje sa katedre Filozofije Prava Katoličkog sveučilišta Sacro Cuore u Milanu filozofa **Luigia Lombardia Vallauria** osuđujući, bez da mu je pružila mogućnost obrane, njegove teze o paklu, istočnom grijehu, autoritetu crkvenog učiteljstva i spolnom moralu (Adista br. 84/98, 16/99).

1999.

- Suspendiran *a divinis* američki župnik **p. Jim Callon** zbog povrede poslušnosti.

- 'Reid' kard. Ratzingera u USA: ukor zbog *light* katolicizma i zbog uloge lokalnih Katoličkih sveučilišta (Adista br. 15/99, br. 17/99; u 2000 godini izlazi vatikanski dokument o poučavanju na Katoličkim sveučilištima u USA, usp. Adista br. 2/2000).

- Vatikan povjerava Opus Dei-u normalizaciju Katoličkih učilišta počevši od onog u Lima-u (Adista br. 29/99).

- KNV odbija sve prijedloge za promjene koje predlaže „Dijalog za Austriju“, vrsta Sinode što je prethodne godine tražila reviziju vatikanskih normi koje zabranjuju kontracepciju, pričest rastavljenima i ponovno oženjenima te svećeničko ređenje za oženjene (Adista br. 30/99).

- Papa obvezuje njemačke biskupe da ne sudjeluju kao savjetnici državnog sistema koji, po zakonu, određuje da svaka žena koja želi abortirati treba posjedovati potvrdu o obavljenom savjetovanju (Adista br. 51, 52, 69 i 87/99; 73 i 83/2000, 9 i 23/2001).

- Inkriminiran **mons. Luigi Marinelli** koautor knjige „*Via col vento in Vaticano*“. Prelat se ne brani ali ukazuje na nepravdu crkvenog suda (Adista br. 55/99).

- **S. Jeannine Gramick** i **p. Robertu Nugentu** – američkim redovnicima – kard. Ratzinger zabranjuje „trajno biti aktivni u pastoralu s homoseksualnim osobama“, jer spomenuti ne osuđuju „unutarnju neurednost homoseksualnih čina“ (Adista br. 58, 59 i 62/99, 51/2003).

2000.

- Meksiko: Vatikan premješata u dijacezu Saltillo **mons. Raúl Vera López**, koji je već bio određen i upućen u dijacezu San Cristóbal de las Casas (Chiapas) kao koadjutor s pravom nasljedstva **mons. Samuelu Ruizu**. Vera López, upućen u Chiapas godine '95., da bi „normalizirao“ mons. Ruiza, velikog podržavatelja indijske teologije i jedne indijske Crkve, također se „preobratio“ na ideje don Samuela. Papa odbija povjeriti don Raúlú nasljedstvo nakon Ruiza kad ovaj bude navršio 75 godina (Adista br. 3, 5 i 9/2000).
- Papa i Ratzinger osuđuju azijsku teologiju (Adista br. 13/2000).
- Stop od strane Kongregacije Božanskog kulta i Discipline sakramenata engleskom prijevodu liturgijskih tekstova (Adista br. 36/2000).
- U lipnju 2000., za vrijeme skupa u San Paolu na temu Aids i izazovi za brazilsku Crkvu, biskup iz Goiása **Eugene Rixen** izjavljuje „da između kondoma i ekspanzije Aidsa, moramo izabrati manje zlo“. Nasuprot izravnoj reakciji predsjednika Papinskog vijeća zdravstvenih radnika Lozana Barragána – koji potvrđuje da je upotreba prezervativa, u svim okolnostima, suprotna vatikanskim odredbama – Biskupska brazilijanska konferencija odašilje Notu objašnjenja koja potvrđuje suprotne stavove brazilijanske Crkve o upotrebi kondoma (Adista br. 47/00).
- Vatikan vrši pritiske na talijansku vladu kako bi spriječila slavlje *Gay pride*-a u Rimu, a osobito veliku manifestaciju homoseksualaca predviđenu 8. srpnja na ulicama glavnog grada. Sutradan, za vrijeme *Angelusa*, papa izražava „gorčinu zbog povrede velikog Jubileja 2000 godine te zbog vrijeđanja kršćanskih vrijednosti grada koji je toliko drag srcima katolika cijeloga svijeta „ (Adista br 55 i 56/2000).
- Deklaracijom *Dominus Iesus* (6 srpnja) Ratzinger ukratko osuđuje vodeće teologe azijske teologije (Adista br. 61 i 64/2000).
- Liturgijske restrikcije za vjernike laike, pogađaju na poseban način Crkve u USA (Adista br. 61/2000).
- 3. rujna papa beatificira zajedno Pija IX. i Ivana XXIII., drugim riječima: prvog koji je prouzrokovao “delirij” religiozne slobode i drugog koji je sazvaó II. vatikanski sabor te svečano potvrdio princip religiozne slobode (Adista br. 66/2000).
- Kard. Ratzinger jednom Notifikacijom obvezuje austrijskog teologa **Reinharda Messnera** da se pod zakletvom odrekne teze koju podržava a prema kojoj je „u slučaju konflikta uvijek tradicija, ili pak teologija, ta koja se treba ispravljati u odnosu na Bibliju, a Biblija ni u kom slučaju ne bi smjela biti interpretirana u svjetlu potonje tradicije (ili odluke učiteljstva) (Adista br. 1/2001).

2001.

- Kard. Ratzinger, s Notifikacijom od 22. veljače obvezuje španjolskog teologa **p. Marciana Vidala** da povuče svoje teze – o kontracepciji, abortusu, homoseksualnosti - koje su se udaljile od službenog stava Vatikana (Adista br. 39 i 55/2001).

- Od strane KNV, pod istragom je također isusovac **p. Roger Haight**, optužen za krivovjerje po pitanju kristologije (Adista br. 39/2001).
- Vatikan zabranjuje benediktinki **Joan Chittister**, sjevernoameričkoj teologinji, sudjelovanje na Konferenciji svjetske mreže za ređenje žena u Dublinu (lipanj). Redovnica odbija postupiti po direktivi Rima (Adista br. 53/2001).
- Notifikacijom od 17. rujna kardinali Ratzinger, Medina Estévez i Darío Castrillon (prefekt Kongregacije za kler) negiraju mogućnost ređenja žena-đakonisa. Osvrt je upravljen **mons. Samuelu Ruizu**, koji je u meksičkoj dijecezi San Cristóbal de las Casas zaredio oko 400 oženjenih đakona, koje su oltaru pratile, u ceremoniji ređenja, njihove žene. One ipak nisu bile posvećene za đakonise (Adista br. 89/2001. Vidi također Adista br. 17, 26 i 32/2002).
- U post-sinodalnoj apostolskoj napomeni *Ecclesia in Oceania*, papa (22. sudenoga) odbija sve molbe za pastoralne promjene (kao npr. drugačiju praksu spram rastavljenih i ponovno oženjenih) koje su predložili biskupi Oceanije na Sinodi *ad hoc* njihovog Kontinenta, održanoj u Rimu 1998. (Adista br. 83/2001).

2002.

- Franjevac reda male braće, švicarac **Josef Imbach**, docent fundamentalne teologije na Papinskom teološkom fakultetu San Bonaventura u Rimu, doslovno je primoran napustiti zaduženje zbog pritisaka KNV koja nije mogla prihvatiti činjenicu da je autor, u jednoj svojoj knjizi, stavio pod upitnik povijesnost čudesa opisanih u Novom Zavjetu (Adista br. 13/2001 i 19/2002).
- Sa *Monitumom* od 5. Srpnja, kard. Ratzinger najavljuje ekskomunikaciju – ukoliko se ne izrazi kajanje do 22. srpnja, koje nije izrečeno – za sedam žena koje su se 29. srpnja, na jednom brodu u plovidbi na Dunavu, između Austrije i Njemačke, zaredile za svećenice od jednog već ekskomuniciranog argentinskog biskupa (Adista br. 57/2002, 63/2002).
- Sa priopćenjem od 17. listopada Internacionalne teološke komisije, kojom je predsjedao kard. Ratzinger, navode se historijski i teološki razlozi koji priječe ređenje žena za đakonise (što su inače smatrali mogućim neki kardinali, kao **Carlo Maria Martini**, ex nadbiskup Firenze **Silvano Piovinelli** i njemac **Karl Lehmann**, biskup Mainza). (Adista br 79/2002).
- 8. prosinca 2002. Papinsko vijeće za obitelj, predgovorom kojeg je napisao prefekt dikasterija, kard. Alfonso Lopez Trujillo, predstavlja „Leksikon. Sporne i diskutabilne teme gleda obitelji života i etičkih pitanja“ (*Lexicon. Temi ambigui e discussi su famiglia vita e questioni etiche*). U ovom kompendijumu se o svim spornim problemima unutar rimske Crkve – kontracepcija, rastava, homoseksualnost, odnos između kršćanskih etičkih principa i civilnog zakonodavstva – izražavaju, kada nisu reakcionarne, samo najkonzervativnije teze, odbacujući svaki kritički glas spram tvrdnji papinskog nauka.
- Kard. Medina Estévez, prefekt Kongregacije Božanskog kulta, u pismu od 16. svibnja ističe da je „apsolutno nepreporučljivo“, „nepromišljeno“ i „rizično“ svećeničko ređenje homoseksualaca (Adista br. 89/2002).

2003.

- Kongregacija za Ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života priopćava (15. siječnja) Predstojnicima muških i ženskih redova da je KNV tražila isključenje trans-seksualaca iz posvećenog života (Adista br. 12/2003).
- Dekretom KNV (od. 25. siječnja, koji je predočen naslovljenom te notificiran 13. ožujka) – dekretom odaslanim „od velikog pontifexa Ivana Pavla II, s najvećom i neopozivom odlukom bez mogućnosti utoka“ – suspendiran je „na laički stalež“ **don Franco Barbero** iz Temeljne zajednice Pinerolo (Adista br. 23/2003 i 15 i 20/2002).
- 24 veljače, pod snažnim pritiscima Kongregacije za Ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života benediktinci nalažu **pateru Ciprianu Cariniju** da dadne ostavku na mjesto predstojnika samostana S.Giovanni Batista u Parmi. Nikakvi disciplinarni i teološki razlozi: osim što je, više od dvije godine, pater Carini prihvatio na jednom benediktinskom posjedu pod upravom njegovog samostana neke indijske sestre, koje su prebjegle iz svoje zajednice zbog načina na koji su bile tretirane od njihove majke predstojnice, švore Tekle Famiglietti. Samo zbog puke činjenice da je prihvatio te sestre i zalagao se da ne izgube dozvolu boravka (dvjema od njih je majka Tekla pribavila putovnicu), opat Carini je bio prisiljen od strane Vatikana da dadne ostavku. Toliko su bili uticajni, u Kuriji, pritisci moćne švore Tekle (Adista br. 43/2003).
- KNV nalaže Doktrinalnoj komisiji Biskupske konferencije u Španjolskoj da ova obznani, u jednom dokumentu, kako teze o Isusu Kristu sadržane u knjizi teologa **Juana Joséa Tamayo-a** sadrže doktrinarne pogreške. Biskupi ipak odbijaju uputiti teologu dokumenat optužbe koji im je za njega uputio kard. Ratzinger (Adista br. 8 i 24/2003).
- Ratzinger potvrđuje exkomunikaciju ženama zaređenim za svećenice u Austriji (Adista br. 12/2003).
- Kard. Ratzinger u „Osvrtu o programu za legalno priznavanje zajednice između homoseksualnih osoba“ (tekst datiran 3. lipnja a objavljen 31. lipnja), traži od katoličkih zastupnika u parlamentu da na sve moguće načine spriječe odobravanje zakona koji dopuštaju bilo kakvo izjednačenje između braka i zajednice osoba istoga spola (Adista br. 12/2003).
- Enciklikom *Ecclesia de Eucharistia* (17. travnja) papa potvrđuje nauku o „transupstancijaciji“ formuliran na Tridentinskom koncilu i zabranjuje evangelicima svaki oblik pričešćivanja za vrijeme katoličke mise, a katolicima sudjelovanje na protestantskoj Večeri Gospodnjoj – kao i u svim crkvama rođenim iz reformacije. Enciklika ističe da se rastavljeni i ponovno oženjeni katolici ne mogu približiti Euharistiji; te se žali na „zloupotrebe“ koje su se u postkoncilskom vremenu činile na području liturgije (Adista br. 36/2003).
- 22. studenog 2002., opat iz Montevergine (ordinarij istoimene opatije), otac Giovanni Tarcisio Nazzaro, izdaje dekret protiv **don Vitaliana Della Sala** kojim mu oduzima župničke ovlasti u župi S. Giacomo u Sant' Angelo a Scala. Samo sa 39 godina, ne primivši nikakvo drugo zaduženje, don Vitaliano je doslovno „penzioniran“ od Crkve (vidi Adista br. 90/02; www.donvitaliano.it). U mjerama predostrožnosti koje su dane na zahtjev rimske Kurije a prethodile su im dvije kanonske opomene (od 13/10/2000 i od

3/7/2001), Nazzaro optužuje Vitaliana zbog javnog razilaženja u mišljenju „sa Učiteljstvom“ i sa „Apostolskom Stolicom“, te zbog „posjećivanja 'centara' i 'udruga' dobro poznatih po širenju ideja koje se protive nauku Crkve i koje čak ne zaziru od nasilja“, te da je zapostavio svoje „župne obaveze“. Protiv dekreta o uklanjanju zajednica u S. Anđelu protestira tako što najprije diže zid na ulazu župne crkve, a zatim donosi odluku bojkotiranja svih inicijativa novog župnika: dvije godine svijet iz S. Angela ne ulazi u svoju crkvu, osim za slavlje crkvenog patrona. Sa svoje strane, don Vitaliano se najprije žalio zbog uklanjanja Kongregaciji za kler. Nova žalba trenutno leži pri Vrhovnom sudu Apostolske signature, zajedno sa prikazom stvari od strane njegove cijele župske zajednice (Adista br. 51/03, i 23 i 87/2002).

- Kao i na osam prethodnih, tako i na Konzistoriju najavljenom 28. rujna za 21. listopada Wojtyła ne stavlja na listu novih kardinala nijednog prelata ili latinoameričkog teologa izričito naklonjenog teologiji oslobođenja (Adista br. 71/2003).

- Apostolskim post-sinodalnim Nagovorom *Pastores gregis*, potpisanim 16. listopada 2003., o 25-toj godišnjici svojeg izbora za papu, Wojtyła veliča ekzaltantnim riječima „biskupsku kolegijalnost“, iako je zapravo odbio sve molbe redovitog generalnog zasjedanja Biskupske sinode (listopad 2001.) na kojoj se raspravljalo o ulozi biskupa. Tada, uprkos nastojanju rimske Kurije da odbije *propositiones* (konkretne prijedloge upućene Pontifexu. Integralni tekst, vidi u Adista 80/2001), sjednica je usvojila *propositio* 24; „Neki sinodalni Oci drže važnim da se preispita način pristupa kao i metoda sinodalnih zasjedanja kako bi same Sjednice postale bolje sredstvo kolegijalnosti. Sinodalni Oci s respektom sugeriraju Velikom Pontifexu ovu potrebu da bi saziv izvanredne Biskupske sinode vodio tome cilju.“ O ovoj molbi nema ni traga u dokumentu koji je tada potpisao Wojtyła.

Bilješke

---

1 Kongregacija za nauk vjere – bivši Sveti Oficij rimske inkvizicije, od sada pa dalje koristit ćemo skraćenicu KNV

2 *Kršćanske temeljne zajednice* – zovu se još i *Kršćanske zajednice baze*. Razvijaju se nakon drugog vatikanskog saboru u Latinskoj Americi i zemljama Zapadne Europe. Nadahnjuju se dobrim dijelom na **teologiji oslobođenja** te studiju Biblije. Razvijaju ideje Koncila, zalažu se za participativniju raspodjelu vlasti u Crkvi, istinsko sudjelovanje naroda Božjega u odlučivanju o važnim eklezijalnim pitanjima kao što su izbor biskupa, polaze od situacije siromašnih, bore se protiv marginalizacije od strane crkvenih struktura te jak naglasak stavljaju na ekumenizam. U Lat. Americi ove zajednice podržava episkopat, dok su u Europi iste te zajednice redovito neprihvaćene, nepriznate te ignorirane od službene crkve.

3 CEI – Conferenza episcopale italiana: Talijanska biskupska konferencija

4 **AC** – Azione cattolica tj. Katolička akcija

5 Službeno glasilo Cei-a

6 Coppie di fatto – vanbračna zajednica

7 Talijansko lice afričke gladi

8 Kršćanska radnička mladež

9 Kršćanska međunarodna radnička mladež

10 Međunarodna koordinacija Joc-a

11 *Nihil obstat* – Ništa ne priječi. Ništa nije na putu. Nema zapreke da se knjiga štampa. U katoličkoj crkvi uobičajena formula da knjizi nema prigovora. - Na to biskup obično dodaje: "**Imprimatur**", tj. "Neka se štampa".

IMENOVANJE BISKUPA, JEDAN INSTRUMENT VIŠE

da bi se normalizirala koncilna Crkva. Latinskoamerički primjer

DOC – 1425. ROMA – ADISTA. Među najistaknutijim činjenicama pontifikata **Ivana Pavla II.** ne može se zaobići teška normalizacija latinskoameričke Crkve, koja je, počevši od druge konferencije latinskoameričkog episkopata u Medellín (1969), uspjela definirati svoju vlastitu osobnost, prigušeno kriknuvši, stavljajući snažan naglasak na potrebu i hitnost radikalnog opredjeljenja za siromahe i korijenitu promjenu struktura dominacije i represije. Prva odlučujuća konzervativna ofenziva protiv nove pastoralne prakse započela je u Puebli, godine 1979, prilikom treće konferencije latinskoameričkog episkopata. Uprkos prvim znacima popuštanja, ofenziva je ipak bila u bitnome otklonjena. Ali radilo se tek o prvoj rundi. Konzervativne reakcije su nezaustavljive, što je bilo izraženo u teškoj bitci teologije oslobođenja, radikalnoj opciji udesno Celam-a (Savjetništva latinskoameričkog episkopata), u režiji kolombijanskog nadbiskupa **Lopeza Trujilo-a** (1972. generalnog tajnika a zatim, godine 1979., predsjednika Celam-a, koji trenutno obavlja funkciju predsjednika Papinskog vijeća za obitelj, inspiciranje Clara (Konferencije latinskoameričkih redovnika), marginalizacijom biskupa koji su ostali na liniji Medellín, rušenje pastoralnog rada koji su ovi uveli od strane njihovih nasljednika sasvim suprotnih pogleda.

Među nebrojenim slučajevima biskupske normalizacije, ostaju istaknuti oni koji su povezani sa najsnažnijim osobnostima latinskoameričke progresističke crkve, od biskupa Recife **Heldera Câmara** do sansalvadorskog nadbiskupa mučenika **Oscara Arnulfa Romera**, od sanpaulskog kardinala **Paula Evarista Arnsa** do biskupa iz San Cristóbal de Las Casas **Samuela Ruiza**.

Za nasljednika Helder Câmara postavljen je, godine 1985., **mons. José Cardoso Sobrinho**, koji se odmah baca na sistematsko rušenje rada koji je razvijao njegov predšasnik, naveliko protjerujući docente, redovnike i svećenike bliske teologiji oslobođenja (Usp. Adista br. 57/95).

Možda je upravo brazilijanski episkopat najsnažnije pogođen, kako to pokazuje slučaj nasljednika kard. Paula Evaristoa Arnsa, neumornog branitelja marginariziranih te istaknute osobe latinskoameričkih progresista. Na njegovo mjesto, koncilski biskupi traže imenovanje jednoga od pomoćnih biskupa Arnsa ili nadbiskupa iz Mariana bivšeg predsjednika Cnbb (Konferencije brazilskih biskupa) **Luciana Mendes de Almenidu**, za kojeg se zaludu očekivalo imenovanje ovog stupnja. Vatikan je izabrao **Claudia Hummesa**, bliskog karizmatikom pokretu, a koji je tek pred dvij godine imenovan nadbiskupom Fortaleza, gdje je doveo u red posao kojeg je prije njega razvio njegov predšasnik, **kard. Aloísio Lorscheider** (usp. Adista br. 31/98).

U San Salvadoru, nadbiskupiji mons. Romera (teško omraženog Vatikanu, dok je, istovremeno, postao simbol oslobođenja latinskoameričke crkve), njegovog izravnog

prijatelja i nasljednika, **mons. Artura Rivera y Damasa**, nestalog 1995., mijenja po direktivi Rima totalno različit biskup: mons. **Fernando Sáenz Lacalle**, porijeklom španjolak, iz Opus Dei-a.

U Meksiku se izvodi normalizacija na način potpunog zatiranja pastoralnog rada **mons. Méndeza Arceo**a u Cuernavacau te u napadima na biskupiju San Cristóbal de Las Casas, najprije imenujući mons. Samuelu Ruizu pomoćnog biskupa s pravom nasljedstva, **mons. Raula Vera Lopeza**, a zatim, nakon što su dva biskupa pokazali međusobno razumijevanje, premještanje ovog posljednjeg u Saltillo, na granici USA.

U Peruu, da bi zamijenio kardinala jezuita **Augusta Vargasa Alzamora**, gordog protivnika **Fujimorija** i devetogodišnjeg lieadera crkve u Limi, pozvan je (protiv volje velikog broja peruvijanskih biskupa) jedan član Opus Dei-a, **Luis Cipriani**, veliki Fujimorijev prijatelj (Usp. Adista br. 31/00), uvijek u centru rasplamsanih polemika, počev od nedostatne obrane ljudskih prava svojeg naroda, u deset godina provedenih na čelu nadbiskupije Ayacucho, u jeku rata protiv terorizma (kao što je nedavno priznala Komisija za Istinu i pravdu u pogledu nasilja počinjenog u Peruu od 1980. do 2000. usp. Adista br. 68/03).

RECI KOGA DA PROGLASIM SVETIM...

Osvrt na kanonizacije i beatifikacije pape Wojtyła

DOC-1426. **ROMA - ADISTA.** Beatifikacijom **majke Tereze iz Kalkute** – 19. listopada 2003., tri dana poslije 25. godišnjice izbora za papu i tri dana prije 25. godišnjice “svečnog uvonđenja u službu sveopćeg pastira Crkve” (22. listopada 1987.) - **Ivan Pavao II.** proglasio je za vrijeme svojeg pontifikata 456 svetaca i 1.286 blaženika. Drugim riječima, Wojtyła je podigao na čast oltara više svetaca i blaženika nego li sve pape zajedno u četiri zadnja stoljeća.

Očito je da su 'brzine' ili 'kašnjenja' glede podizanja osoba na čast oltara imala crkvene i političke motive. Tako je utemeljitelj Opus Dei-a, **Josemaria Escrivá de Balaguer**, umro 1975., beatificiran 1992. a kanoniziran 2002. Dok je kauza za beatifikaciju mons. **Oscara Arnulfa Romera**, ubijenog godine 1980., svedena na neki mali kurijalni kazus. Dakle, Wojtyła je kao 'primjer' vjernima predložio ne biskupa mučenika za pravdu i mir, nego jednog podanika vatikanskim direktivama, koji je u svoje vrijeme bio simpatizer Frankove diktature, što ga je dovelo u centar oštih polemika koje nisu poštedjele niti beatifikaciju.

Velike je kontroverzije izazvala beatifikacija **Alojzija Stepinca** (3. rujna 1998.), biskupa koji je pozdravio kao spasitelja **Antu Pavelića**, vođu ustaša kojeg su postavili nacisti. Stepinac je bio optužen zbog šutnje glede porgona počinjenih nad Srbima. Stepinac je, kako to smatraju njegovi podržavatelji, bio žrtva progona u **Titovoj** Jugoslaviji, utoliko što je bio osuđen, u namještenom procesu, na 16 godina zatvora.

Mnogi glasovi koji su tražili beatifikaciju majke Tereze bili su uvaženi, redovnica je proglašena blaženom samo šest godina nakon smrti (5. rujna 1997.). Papa ju je, štoviše, hito izravno proklamirati svetom. Neposluhnuti su ostali glasovi onih koji su tražili beatifikaciju “san Romera od Amerike”. Wojtyła je izabrao koga poslušnuti a koga ignorirati.

U rujnu 2000. godine, Wojtyła je beatificirao, zajedno, Pija IX i Ivana XXIII: prvi je bio papa koji je pribavio mnoge nevolje hebrejima te označio 'delirij' principa religiozne slobode; a drugi, papa koji je sazvaio Koncil da bi, između ostalog, uklonio teološku mržnju katolika prema hebrejima, i potvrdio načelo vjerske slobode.

Nekima se ovakav način “proizvodnje” svetaca pokazao nekritičnim i beskrupuloznim.